

Debreceni független Újság

politikai napilap

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara küldöttségéről értekezlet volt ma a földművelésügyi minisztériumban

Báró Vay László ma vezette Kállay miniszterhez a tiszántúli küldöttséget

Budapest, november 16. Ma délelőtt nagyfontosságú értekezlet volt a földművelésügyi minisztériumban azokról a kérdésekről, amelyek elsősorban a tiszántúli gazdákat érdeklik. Báró Vay László főispánnak, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara elnökének vezetésével 15 tagú küldöttség jelent meg ezen az értekezleten, hogy megtárgyalja a Tiszántúli speciális helyzetét. A tanácskozáson Kállay Miklós földművelésügyi miniszteren kívül a földművelésügyi minisztérium részéről Mayer Károly államtitkár, a pénzügyminisztérium részéről Iklódy Szabó Andor államtitkár, az igazságügyminisztérium részéről Vladár Gábor kuriai tanácselnök és más szakreferensek vettek részt. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara részéről Czeglédy Béla, Steinfeld István, Szomjas Gusztáv, Beliczey Géza, Kuszky István, Jármí Menyhért, Öry István, Koder Frigyes, báró Kende György és mások jelentek meg.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara az összes agrárproblémákat memorandumba foglalta, amely rámutat a tiszántúli gazdák szociális helyzetére, arra a körülményre, hogy ott súlyosabb viszonyok között él a gazdatársadalom, mint az ország bármely részében és fokozták bajait azok az elemi csapások, amelyek évek óta érik a tiszántúli gazdákat. Az értékesítést különösen megnehezíti számukra a cseh vámháború és ha piacra kívánják hozni terményei-

ket, három-négyszáz kilométerrel nagyobb útat kell azoknak megtenniök, mint az ország többi részében. Ez az oka annak, hangoztatja a memorandum, hogy a gazdák eladósodottsága is sokkal nagyobb méretű itt, mint máshol és ezzel kapcsolatban a földárak is sokkal alacsonyabbak, mint másutt. A memorandum ezután a gazdahitel, az értékesítés s a különböző birtokkategóriák megsegítésének kérdésére hívja fel a kormány figyelmét.

Báró Vay László kamarai elnök megrázóan vázolta a földművelésügyi miniszter előtt a tiszántúli gazdák mai súlyos helyzetét, majd kifejezést adott annak, hogy a tiszántúli gazdák élni akarása egységes táborba kövacsolta össze a gazdatársadalom minden rétegét és utalt arra is, hogy a Tiszántúli gazdái Kállay Miklóst, aki közülük való, él-harcosnak tekintik s éppen ezért fordulnak hozzá a legnagyobb bizalommal mai nehéz helyzetükben.

Vitéz Czeglédy Béla kamarai igazgató ismertette ezután pontonként a tiszántúli gazdák memorandumát, majd Steinfeld István arra kérte a földművelésügyi minisztert, hogy addig, amíg a mezőgazdaság rentabilitása a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara által megjelölt úton helyre nem áll, addig ne engedjenek semkit elpusztulni.

A földművelésügyi miniszter pontonként és a legteljesebb részletességgel tárgyalta meg a tiszántúli

gazdák küldöttségével az új adósvédelmi rendelettel kapcsolatosan előterjesztett kéréseket, hangsúlyozva, hogy nézete szerint is a magyar gazdakérdést gyökeresen csak a termelés gazdaságosságának helyreállításával lehet megoldani.

Utalt arra, hogy az ő nézete és törekvése is az, hogy a mezőgazdasági cikkek árnyója felemeltesék. Ismeri a Tiszántúli speciálisan súlyos helyzetét és tudja, hogy a tiszántúli gazdák segítségre szorulnak. Ismertette törekvéseit, amelyek az előterjesztett kívánásokkal nagyrészt egyezők s amelyekkel legalább a bajban levő országgrész gazdáinak segítségére kíván lenni, majd több pontra nézve határozott ígéretet is tett, hogy tőle telhetőleg azon lesz, hogy a Tiszántúli e kérései, teljesebben menjenek. E munkájához a tiszántúli gazdák egységes támogatását kérte.

Eszenyi Jenő, Szomjas Gusztáv, Jóna István, báró Kende György és Öry István szólaltak fel a küldöttség tagjai közül, akik által felvetett gondolatok szakszerű megtárgyalása után a miniszter összefoglalta a tárgyalás eredményeit s újból hangsúlyozta, hogy minden reális kérést magáévá tesz.

A tiszántúli gazdák küldöttsége nevében Szomjas Gusztáv köszönte meg, hogy a földművelésügyi miniszter az égetően fontos gazdakérdéseknek 3 órán át tartó szakszerű megbeszélésére alkalmat adott.

Közbeszélés

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara küldöttsége ma a földművelésügyi minisztériumban járt, hogy az inséges Tiszántúli számára segítséget kérjen. Bizonyára feltárták a Tiszántúli bajait, a sok csapást, amely után már későn jött egy év jó termése, hiszen a tiszántúli gazda a jó évek közepes, de magas árú termésakor elesett az anyagi megerősödés és a tartalékolás lehetőségeitől. Nincs kétségünk az iránt, hogy az előterjesztés helyes volt, de nagyon félünk tőle, hogy a magyar kormány nem lesz olyan vállalkozó egy keleti segély bevezetésére, mint amilyen gyorsasággal segített az osthilfe (keleti segély) formájában a német kormány Keletporoszországon. Am reménykedjünk, hogy gyorsan jön az a segély, de közben ne felejtjük el, hogy minden segítő akció csak kezdőzése a bajnak, amelynek gyökeres orvoslása a Tiszántúlon is ugyanolyan eszközöket kíván, mint Magyarország más területein. Gyökeres orvoslást hozó eszközöket.

A debreceni rendőrfőkapitány egyetlen erélyes intelmére rend volt ma a Kálvinista Róma uccán, amelyekre a város karakteréből, a kálvinizmus vallási türelméből kifolyóan bizony nem illik sem az Ergerberger, sem a zsidóüldöző felvonulások izgága jelenete. A kirakablakok beverése sem olyan feltétlen napi szükséglet, amiről a debreceni polgár nem tudott volna lemondani. Helyes is hát, hogy most a rend helyreállt, ebben a csendben azonban csak annál élesebben hallatszik a debreceni polgárság szava, amely a vallási üldözésnek az egyetemről való távollattartását és a debreceni polgárok pénzen felépített és fentartott debreceni egyetemen a vallási és tanulási szabadság érvényesítését követeli. Ez a kérdés veje. És a debreceni tudományegyetem tanárainak a most megindított vizsgálatnál kell arról gondoskodniok, hogy egyszersmindenkora megoldják ezt a problémát. Nem bosszút akarunk állani, amikor követeljük a bűnösök példás megbüntetését, hanem az eljárás szigorúságával meg szeretnénk előzni a baj ismét való kiújulását. Ezt a módszert prophylaxis-nak hívják orvosi nyelven, de kiválóan tudják alkalmazni erős jellemű és emberies gondolkozású, más karon levő professzorok is.

És nemcsak a polgárság jogos érdeke, hanem az egyetem féltve őrzött presztízse is úgy kívánja, hogy ezek az események az egyetemen s a város uccán ne forduljanak többé elő. Nézték volna meg a professzor urak a tegnapi esti tüntetést, amelynél az egyetemi ifjúság volt már a legkisebb része a tüntető tömegnek, a nagyobb rész az úgynevezett mobból állott. Azt hisszük, minden egyetemi professzornak kívánnia kell, hogy ez a csöcsével magával a diákság közé keveredésével se szennyezze be a debreceni egyetem nevét. Az erélyes szó mindig használ, mint a rendőrfőkapitány példája is mutatta. Lássuk hát azt az erélyt most már az egyetemen is.

Szenzációs bombaként hatott a világpolitikában a hír, hogy Németország és Lengyelország a nagyhatalmak háta mögött megegyezésre lép

Páris, november 16. A világpolitikának újabb nagy szenzációja van.

Németország és Lengyelország között tárgyalások indultak meg anélkül, hogy erről az akcióról Párist előzőleg tájékoztatták volna.

A hír Franciaországban bombaként hatott és máris arról beszélnek, hogy az események megingathatják a kormány pozícióját és legelsősorban arra vezethetnek, hogy a varsói francia nagykövetet visszahívják.

Általánosságban az a vélemény alakult ki, hogy Németország franciellenes éllel kezdett tárgyalásokat Lengyelországgal. Különösen az hatott meglepetés erejével, hogy

Lengyelország minden gondolkodás nélkül megindította a tárgyalásokat és hogy Franciaországot, mindenkor támogató szövetségeseit, erről a lépésről egyáltalában nem értesítette.

Párisban úgy vélik, hogy Németországnak feltétlenül áldozatokat kell hoznia, ha meg akar egyezni Lengyelországgal s az a tény, hogy Hitler még engedmények árán is megegyezést kíván létrehozni a lengyelekkel, azt mutatja, hogy a német-francia tárgyalások ösztintésében elejétől fogva kételkedett s ezért más radikális megoldáshoz folyamodott, hogy Németország békés fejlődését biztosíthassa.

A francia lapok csaknem kivé-

tel nélkül közlik Hitler kancellár és a berlini lengyel nagykövet tegnapi találkozásáról szóló lengyel és német félhivatalos jelentéseket és tudósításaikat kiegészítik a Havas ügynökség varsói tudósítójának táviratával. A sajtó általában nem fűz kommentárt a nagyfontosságú eseményhez, mert a hír anynyira váratlanul érte, hogy azzal szemben egyelőre teljesen tájékozatlanul áll.

Páris, november 16. A Temps szerint igen nyomós politikai okoknak kellett közrejátszani annak, hogy Németország a Lengyelországhoz való közeledés politikája felé forduljon. Lehet — írja a

(Folytatása a második oldalon.)

Ujtermésű teák

beérkeztek

Kontsek Géza

k. r. t.

(Folytatás az első oldalról.)

lap —, hogy Berlinben nyugtalan-ságot keltett egyfelől a szovjet-lengyel közeledés, másfelől pedig a kisanant és Lengyelország közötti baráti viszony megerősödése.

Németország attól tart, hogy Közép- és Kelet Európában teljesen elszigetelődik. Lehet azonban az is, írja továbbá a lap, hogy a Vezér csapán Németország békeakarát akarja ismételtelen nyomatékosabb kifejezésre juttatni és meg akarta nyugtatni a nemzetközi közvéleményt. A jobboldali lapok bizonyos tartózkodással, sőt aggodalommal fogadják a lengyel-német közeledést.

Hóvihar és hóguta

Newyorkból jelentik: Newyork fölött szerdán este hatalmas hóvihar vonult végig. A hőmérő Newyorkban fagypontra alá süllyedt. Ugyanakkor Kaliforniában szinte elviselhetetlen a hőség és több ember hóguta következtében életét veszítette.

A debreceni KIE és a hajdúbagosi KIE emléktáblát állít Sinay Miklós tudós debreceni kollégiumi tanár emlékének

Kévesen tudják, hogy ki volt Sinay Miklós a magyar tudomány és a reformátusság számára. Neve az 1700-as évek végén és egész haláláig általánosan ismert volt úgy hazánk, mint a külföld tudósai előtt. Erről a lángeszű tudósról mindezt nem történt méltó megemlékezés, kivéve azt az egy ucát, amelyik az ő nevét viseli Debrecenben.

Most a debreceni KIE ifjú tagjai összefogtak és saját filléreikből emléktáblát állítanak a nagy Sinay Miklós emlékének szülőfalujában, Hajdúbagason, a református templom falába.

A debreceni KIE emez akciója már csak azért is alkalomszerű, mivel éppen ez évben van Sinay Miklós halálának 125-ik évfordulója.

Az emléktábla ünnepélyes leplezése ez év november hó 19-én történik Hajdúbagason. Az ünnepély részletes programjáról bővebb tudósítást lapunk a hét folyamán fog közölni.

Egy idegbeteg ember rémtette

Kölnből jelentik: Urnesbach városkában egy idegbeteg ember borzalmas cselekedetet követett el. Örülési rohamában megölte harmincnégy éves feleségét és holttestét a szekrénybe akasztotta fel. Gyermekeinek azt mondta, hogy anyjuk felakasztotta magát. A rendőrség állapította meg a gyilkosságot. Az örülte egyelőre rabkórházba szállították.

Az érdekeltek felszólalásával heves vita közben került szóba a Trettina-ügy a parlament megnyitó ülésén

A napirendi javaslat szerint holnap megkezdik a gazdajavaslatok tárgyalását

Budapest, november 16. Október 24-től tartó szünet után ma ült össze elsősorban a képviselők nagy érdeklődése és telt karzat mellett a Ház.

Almássy László, a Ház elnöke 5 óra után néhány perccel megnyitotta az ülést. Az elnök éppen hozzá akart fogni az elnök bejelentéséhez, amikor a szocialdemokraták nagy zajba és lármába kezdtek. A fülsiketítő zajban csak egyetlen kiáltás volt érthető:

— Le a fasizmussal, éljen a titkos választójog! Le a diktátorokkal!

A zaj lecsillapulta után az elnök bejelentette, hogy Kovács József budapesti lakos írásban

összeférhetlenségi bejelentést tett Eckhardt Tibor ellen.

minthogy azonban a bejelentés a házszabályokban előírt kellékeknek nem felel meg, elutasította s az aktát irattárba helyezte. Ugyanez a sors érte Turchányi Egónak írásban Eckhardt Tibor és önmaga ellen tett összeférhetlenségi bejelentését is. Jelentette azonban az elnök, hogy Turchányi szóban kívánja megtenni összeférhetlenségi bejelentéseit s ő meg is adja majd az elnöki előterjesztéseket megelőzőben a szót Turchányinak.

A különböző bizottságok jelentései betervezése után Turchányi indokolta meg összeférhetlenségi bejelentését önmaga és Eckhardt Tibor ellen. Hangzott, hogy az a célja, hogy ez az összeférhetlenségi anyag teljesen kivizsgálás-sék. Hosszasan ismertette a napilapok közlése útján már ismeretes IBUSZ-Trettina-ügyet. Utalt arra, hogy Trettina rágalmazási hadjáratot indított ellene, mondván, hogy 20 ezer pengőből 10 ezer pengőt neki Turchányi Egon adott át. Nem nyugszik addig, amíg ezt az ügyet teljesen ki nem derítik s az igazi bűnös meg nem kerül. Követelte a Jakabffy-féle jegyzőkönyvet és a Ribari-féle levél publikálását s közben olyan értelmű célzást tett, hogy a miniszterelnök késlekedik az utóbbiak nyilvánosságra hozatalával.

Ezután arról beszélt, hogy Eckhardt Tibor szerepe nincs kellőképpen tisztázva.

Gömbös Gyula miniszterelnök: Amikor a kisczardapárt tagjai a Trettina-ügyben felkeresték őt, ki jelentette nekik, hogy

rendelkezésükre áll az ügy tisztázásában, mert a magyar közéletben nem maradhat meg politikai párt, amelyre ilyen súlyos vádak nehezednek.

Dacára annak, hogy politikai ellenfeleiről van szó,

kötelességének tartotta azt, hogy minden alkalmat s lehetőséget megragadjon, hogy a kisczardapárt kivizsgálhassa az ügyet.

Újból hangsúlyozza, hogy minden adatot, így a Ribari-féle levelet is rendelkezésre bocsátja. Ehez azonban az szükséges, hogy a rágalmazás miatt történjék meg Turchányi részéről a feljelentés, különben nem lehet az eljárást megindítani. Eckhardt Tibor személyesen kérdésben szólalt fel. Az ügy az illetékes fórumok előtt van — mon-

dotta —, azok kezében teljes megnyugvással látja a dolgot.

Nem igaz az, hogy a kisczardapárt titkolódzott, vagy hallgatásba burkolódzott volna.

A párt megtette mindazokat a lépéseket, amelyek rendelkezésére állnak. Neki saját személyét illetőleg nincs oka titkolódnia, megtette a feljelentést a rágalmozó sajtóorgánumok ellen.

Rassay Károly felszólalása után Hegymegi Kiss Pál részletesen ismertette azokat a lépéseket, ame-

lyeket a párt az ügyvel kapcsolatban tett. Turchányira azt a megjegyzést tette, hogy felbujtották Turchányit, ami ellen az aposztrofált képviselő hevesen tiltakozott.

Hegymegi Kiss Pál azt kifogásolta Turchányi eljárásában, hogy levelet engedett magából kiszedni s hogy nem engedte magát szembesíteni Trettinával.

Turchányi: Egy csallóval szemben nem is!

Klein Antal és Rakovszky Tibor felszólalásával az IBUSZ-vita véget ért.

Besseney Zénó elnök napirendi indítványt tett. Javasolta, hogy a Ház legközelebbi ülését holnap este tartsa s azon

a gazdaadósságok rendezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalja.

Másodiknak a nyugdíj törvényjavaslat napirendre tűzését indítványozta.

A Ház elfogadta az elnök napirendi javaslatát s az ülés félnyolc előtt ért véget.

Alapítva 1900

Telefon 1172

LEGOLCSÓBBAN

szerezheti be őszi és téli ruha-szükségletét úgy angol, mint hazai szövetekből, harisnya, zokni, nyakkendő, kesztyű, kamaszni stb. különlegességekből

MOSKOVITS JÓZSEF, Piac u. 41.

Verekedés helyett zsidóellenes cédulákkal működnek a sötétbe húzódt rendzavarók

Csütörtökre végre elültek a diákzavargások hullámai és rend volt úgy a városban, mint az egyetemen. A zsidó diákok ezúttal sem jelentek meg az előadásán. A rendőrség — mint ismeretes — az egyetemi verekedések ügyében hét zsidó diák tett feljelentést a verekedők ellen s a hét feljelentőt csütörtökön délelőtt hallgatták ki a rendőrségen.

Ismeretlen egyének csütörtökön cédulákat ragasztottak az emlékert fáira négyféle szöveggel. A cédulákon a következő felírások

voltak:

„Győzzük le először a zsidó veszedelmet, akkor lesz feltámadás!”

„Bojkottáljuk a zsidó árut! Magyarok, ne engedjük, hogy elnyomjon bennünket az idegen faj! Ezer éves jussunk él!”

„Bojkottáljuk a zsidó árut! Pártoljuk a keresztény ipart és kereskedelmet!”

„Le a betolakodott idegen fajjal!”

A cédulák kiragasztóit keresi a hatóság, amely a cédulákat levarkarta.

Két lezuhant pilótát megegytek a kannibálok

Páris, november 16. A Petit Journal Dekarból jelenti, hogy két francia katonai repülő, akik ez év júniusában egy szélvihar következtében Dekarnál kényszerleszállást végeztek, a Portugál-Guineában lakó kannibálok megölték és megegytek.

Gerle lesz az új cigaretta neve

Budapest, november 16. A pénzügyminisztérium közli, hogy a dohányjövődék által karácsonykor forgalomba kerülő 4 filléres új, szópókás cigaretta elnevezésére hirdett névpályázatra 2500-nál több javaslat érkezett be. A pénzügyminiszter a legmegfelelőbbnek a magyar repülés büszkeségére emlékeztető Gerle elnevezést találta, amelyet 48-an ajánlottak. Tekintettel arra, hogy csak 7 díj állott rendelkezésre, a nyerteseket sorshúzás útján kellett megállapítani. A sorsolás a sajtó képviselőinek jelenlétében folyt le.

1. díj: 1000 Extra cigaretta, 2. díj: 500 Extra cigaretta, 3—7. díj egyenként 100—100 Extra cigaretta volt.

Felakasztottak egy kémkedő szerb törzstisztet

Belgrád, november 16. (Avala.) Misics volt őrnagyot, akit kémkedés miatt halálra ítélték, ma reggel 5 órakor kivégezték.

ÜZLETI KÖNYVEI

az év végére betelnek!

Ajánlatos azok beszerzéséről már jóelőre gondoskodni.

Mindenféle

üzleti- és bankkönyveket speciális rovatozással, megbízhatóan, olcsón készítünk.

Árajánlattal szívesen szolgálunk.

Nagy Károly és Társai

könyvnyomda • könyvkötészet • vevővel való üzleti könyv gyár

DEBRECEN, Ferenc József ut 49
TELEFON 20-18.

Húszéves igazgatói jubileum

A kollégiumi református tanítóképző intézet jelenlegi és volt növendékei f. hó 20-án jubileumi ünnepséget rendeznek abból az alkalmából, hogy az intézet nagyérdemű igazgatója, dr. Veress István e napon tölti be igazgatóságának huszadik évét. Ez alkalommal a 15, 10 és 5 évvel ezelőtt végzett növendékek találkoztak is rendeznek. A jubileumi ünnepség délelőtt 9 órakor istentisztelettel kezdődik az oratóriumban. Istentisztelet után a díszterembe vonulnak, ahol az igazgató volt és jelenlegi tanítványai, majd az intézet tanárok üdvözlik a jubiléumát. Az ünnepségre nemcsak az intézet valamennyi volt növendékét hanem az érdeklődő közönséget is szívesen látja a rendezőség.

Dr. Medveczky Károly Fazekas Ludas Matyjáról

Csütörtökön a városháza közgyűlési termében dr. Medveczky Károly egyetemi könyvtárőr, az Egyetemi Népszerű Főiskolai Tanfolyam titkára tartott előadást Fazekas Ludas Matyjáról. Rámutatott arra, hogy Debrecen egykori irodalmi életének ez a halhatatlan alkotása főképpen azért nem részeshetett kellő méltánylásban, mert az irodalomtörténet a korabeli demokratikus eszmék szószólóját látta csak a kitűnő műben, de nem látta meg a tendencia mögött rejlő örök emberi és költői értékeket. Ez az oka, hogy még azok is, akik szerzetessel és méltánylással foglalkoztak az eleven humorú, zamatos magyarsággal megírt művel, a mű értékét inkább csak jólmegválasztott tárgyában, népies nyelvben találták meg. A közönség mindvégig élvezettel hallgatta a közvetlen, kellemes és gondolatokban gazdag előadást, amelyet az előadó a mű első kiadásának fametszeteivel és Mühlbeck Károlynak, a jeles magyar illusztrátornak talpraesett és az egyes helyzeteket anynyira jellemző bemutatásával tett még érdekesebbé. (gs.)

ANYAKÖNYVI HIREK

A debreceni anyakönyvi hivatalnál e hó 16-án, csütörtökön a következő bejelentések történtek:

Születések: Gál Ferenc gépész, fiú; Ferenc Molnár Imre napszámos, fiú; Sándor Matis Sándor földmunkás, leány; Erzsébet Szabó István földmunkás, fiú; János Horváth Miklós napszámos, fiú; István Veres Lajos földmunkás, fiú; István Iratosi József napszámos, leány; Ilona Bodó Gábor majoros, fiú; István Lengyel Aladár kertész, leány; Ibolya és 3 törvénytelen újszülött.

Eljegyzések: Nagy László—Mórik Margit. Diószegi János—Pál Ilona. Hevesi Mihály—Deák Erzsébet. Schvarcz Áron—Kucz Paula. Szabó János—Barna Margit. Czina József—Asztalos Margit. Horváth Nepumuk—Molnár Róza. Márton Dezső—Mikó Eszter. Chemez Gyula—Labér Etelka. Marcin József—Kovács Eszter. Pitenyák János—Bolygó Mária. Schvarcz Béla—Spitzer Erzsébet. Illés Ferenc—Nagy Róza. Schwab Gusztáv—Frohne Etelka. 16th Mihály—Kovács Róza. Zsugovics András—Matolcsi Margit. Körmeny Kálmán—Nagy Erzsébet. Vida István—Jó Erzsébet.

• Vásároljon hirdetőinknél. •

AZ UBÁNIA

mai műsora
LIANE HAID
kimagasló alakításával

KETTEN
AZ ÉJSZAKÁBAN

c izgalmas, lítkozatos történet

Előadások kezdete: 5, 7, 9 ó. Jegyelővétél d. e. 11-1 lg

Csempészt kerestek és pénzhamisítót fogtak

Hirt adunk már arról, hogy a debreceni ügyészségre behozták Varga István felsőhángonyi földmivest, aki két pengősöket és 20 filléresket hamisított a lakásán. A pénzhamisítót dr. Preineszberger Jenő vizsgálóbíró csütörtökön hallgatta ki és letartóztatásba helyezte. A pénzhamisító elmondta, hogy egészen véletlenül jöttek rá arra, hogy pénzhamisítás történt. A pénzügyőrök házkutatást tartottak a lakásán, mert azzal gyanúsították, hogy cseh megszállt területről cigarettapapírt csempész. Találtak is cseh cigarettapapírt, de találtak hamis kétpengősöket is, lefoglalták a szerszámait és az ólomöntvény s átadták a csendőrségnek. Varga hangoztatta kihallgatása

korán, hogy ő nem hamisított sok pénzt, csupán néhány darab kétpengősöt. A 20 filléresek készítésével csupán még kísérletezett.

ANGOL-BAN PENTEKEN
FRISS HALAK ÉS HALASZLÉ

Véres harc Nyirbátorban a komenció osztásnál

A debreceni csendőrnemző alosztálynak jelentették, hogy Nyirbátorban a Mándi tanyán véres küzdelem folyt le a tanya cselédsége között. Ifj. Jobbágy György tanyásgazda a komenciót osztotta ki a cselédségnek és eközben vita támadt köztük és Éles László munkás között. Eközben a vita dulakodássá fajult, majd Éles nagyhirtelen felkapta a közelben heverő vasvillát és azzal teljes erőből fejbe vágta a tanyásgazdát. Ifj. Jobbágnak a koponyája több helyen betört és eszméletlenül, véresen terült el a földön.

Ifj. Molnár János földmivest, aki a tanyásgazdának rokona, amikor meglátta, hogy mi történt, vasvillát kapott fel és azzal nyakon szúrta Élest. A vasvilla átszúrta a nyakát, eltörte az egyik nyakcsigolyát is. Éles a nyakába fúródott villával együtt zuhant a földre és elvesztette eszméletét.

A véres verekedésre összefutott az egész tanyanép, kocsiba fogtak és az életveszélyesen sérült két embert bevitték a berettyóújfalui kórházba.

A csendőrség megkezdte az ügyben a kihallgatásokat.

Testvért fogott magának Szilágyi József, a szélhámos ál-hadifogoly,

de feleséget már nem tudott fogni és ez volt a veszte

A rendőrségen erélyesen folyik tovább a nyomozás az ál-hadifogoly, Szilágyi József ügyében. A nyomozás során már eddig is rendkívül érdekes adatok kerültek napvilágra.

Kiderült ugyanis, hogy Szilágyi József néhány héttel ezelőtt a debreceni állomáson álldogált s beszélgetésbe eredt egy Palk József nevű nyirbátori gazdálkodóval. Elmondta a gazdálkodónak, hogy most jött haza orosz fogságból, ahol tizennyolc évig szenvedett.

Palk ránézett, egy ideig figyelmesen szemlélte, majd megkérdezte:

— Mondja csak kigyelmed, nem kigyelmed a nyirbátrányi Sándor Gyuri, aki eltűnt a harctéren?

— De biz' én vagyok az! — vágta rá a másik. — Most megyek éppen haza Nyirbátrányba.

Palk erre ráborult „Sándor Gyuri” vállára és örömkönnyei között mondta:

— Hiszen akkor mi atyafiságban vagyunk egymással, mert a Miklós bátyád a sógorom lett.

Igy történt aztán, hogy Palk

József és „Sándor György” felültek a vonatra és Nyirbátrányba utaztak. Palk már az ábrányi állomásnál elkiáltotta magát:

— Megjött a muszkáktól a Sándor Gyurka!...

Nagy örömrivalgás fogadta a faluban a volt muszkafoglyot és a nép végigkísérte az uccákon. Amikor aztán elérkeztek Sándor Miklós házához, nyílt a kapu és kijött a gazdálkodó. Palk József boldog arccal mondta:

— Itt hozom az öcsédet, nézd milyen remek ember lett belőle!...

— És a remek ember rettenetes sírásban tört ki ezekre a szavakra, majd ráborult rég nem látott „testvérbátyja” izmos vállaira.

— Csakhogy újra láthatlak édes Miklósám... — sírta. — Csakhogy megint köztetek lehetek...

— És zuhogtak a könnyei, mint egy miniatűr Niagara.

Sándor Miklós nézte az „öcsét”, fixirozta jobbról és balról, végül aztán megszólalt:

— Hát csakugyan megjöttél egyetlen, drága Gyurikám...

— És ő is sírni kezdett.

— Meghülsnél, náthaláznál, mandolalobnál, torokgyulladásnál, valamint idegfájdalmaknál és szaggatásnál naponta fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz rendes gyomor- és bélműködést biztosít.

Tizennyolc év óta nem látta már fogságba esett öccsét és azt hitte, hogy valóban az tért haza. Bementek a házba és leültek enni-inni. A hazatért öccs úgy evett, mint egy falógép és úgy ivott, mint egy kefekötő. Később aztán ezt mondta neki a bátyja:

— Hát azt tudod-e, hogy férjhez ment a feleséged. Azt hittük már, hogy elhaltál a fronton.

— Hát ha férjhez ment, legyen a férjénél a hűtlen asszony! — mondta nemes egyszerűséggel „Sándor György”. — Engem ő már nem érdekel többé.

Nem is mutatta, hogy érdekli, békében és nyugalomban élt néhány hétig Sándor Miklós házánál. Egyszerre csak hírvil vitték neki, hogy a felesége is meglátogatta, aki egy távolabbi faluban lakik második férjével.

Megijedt erre Sándor György alias Szilágyi József; tudta, most fog külsőni a turpisság, mert ha a „bátyja” nem ismerte fel, de az asszony biztosan fel fogja ismerni, hogy nem ő a volt férje.

Ennélfogva fogta magát és egy esős éjszaka felpakolva „testvérbátyjának” néhány ruháját és bundáját, elhagyta a házat.

Egyenesen Debrecenbe jött, ahol megpróbálta értékesíteni a magával hozott holmikat, de olyan alacsony árat kért értük, hogy gyanus lett és szóltak a rendőrnek.

Igy került rendőrkézre a fura fangos szélhámos, aki annakidején az orosz hadifogságról kitalált mesével becsapta a nagy magyar lapok legnagyobb részét is.

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.

Felhívás a húsvásárló nagyközönséghez

A Debreceni Ipartestületbe tartozó hentes és mészáros szakosztályok elnöksége ezúton hozza a húsvásárló nagyközönség tudomására, hogy e hó 19-én, vagyis vasárnap, valamint az ezután következő vasárnapokon a hentes- és mészárosüzletek zárva lesznek, ellenben szombat este 9 óráig tartanak nyitva, úgyhogy a nagyközönség hússzükségletét minden nehézség nélkül beszerezheti.

Jegyezze fel a címünket! Nyomtatvány Könyv Klisé

szükséglete beszerzésénél forduljon bizalommal hozzánk! Szépen dolgozunk és jutányos áron!

Nagy Károly és Társai

könyvnyomda • könyvkötészet • vevőnőző intézet • üzleti könyv gyár. klisé műintézet

DEBRECEN, Ferenc József ut 49. TELEFON 20-18.

CSOKONAI ÉS SZABOLCSKA

Csokonai születésének 160. évfordulójára

Csokonait és Szabolcskát nem azért állítom most egymás mellé, mert a szent kereszttségben mindkettő Mihály nevet kapott, nem is azért, mert mindkettőt a Kollégium nevelte, sőt még azért sem, mert mindkettőt a magyar költészet művésze csókoltá homlokán, hanem azért, mert Szabolcskát úgy akarom bemutatni, mint a Csokonai-kultusz lelkes gondozóját, mint a Csokonai iránti kegyelet hűséges ápolóját.

A Csokonai kultusz oltárán nemcsak azzal áldozott, hogy költeményeket írt Csokonairól; írt többek között egy áhitattól áthatott, magasztaló ódát, amelyet ma 42 éve szavaltak el a Csokonai Kör ünnepén, sőt ugyanakkor el is énekelték, mert a költeménynek „A tihanyi ekhóhoz” versmértékét követő és dallamán lejtő édes-bús sorai szinte követelték, hogy dalban is fölcsendüljön ez az óda. De Szabolcska nem élvezhette a maga alkalmi költeményének sem szóban, sem dalban való előadását, mert akkor, t. i. 1891 novemberében már Gemben hallgatta a francia hittudományt és bizonyára a francia chans on-okat is.

De Csokonai tiszteletére megpendítette lantjának vidám húrjait is, amikor a százados Csokonai-emlékünnepre, 1905 május 21-re, egy pár tréfás versszakot írt és félig-meddig Petőfi nyomán úgy tünthette fel a költőt, mint aki az országos nagy ünnepelés, a rózsákkal és ódákkal való elárasztás napján szeretné, ha kijödulhatna Debrecenből Csokonai Vitéz Mihály. Ezt a tréfás ötletet Szabolcska annyira nem vette komolyan, hogy a fényes emlékünnepre maga nem is belökölt, hanem kegyelettel szívvel elzárkózott Temesvárról Debrecenbe, hogy itt egy újabb alkalmi költeménnyel hódoljon Csokonai szellemének és emelje az országos emlékünnep fényét; ezt az ünnepi költeményét természetesen maga adta elő szívetleket fölemelő hatással.

Azonban Szabolcska nemcsak lenge verssorokkal, hanem erős vaskapcsokkal is összekötötte a maga nevét a Csokonaiéval. A vaskapcsokat pedig a szó szoros értelmében kell vennünk, mert tulajdonképp azt a vasrácsozatot jelentik, amely Csokonai síremlékét keríti és ha nem is nagyon díszíti, de legalább óvja és védi.

Csokonai síremlékének — amint azt az irodalomtörténetből tudunk kell — majdnem olyan viszontagságos története van, mint a költő élete folyásának. A síremlék történetéből csak azt a legnevezetesebb mozzanatot újítjuk itt fel, hogy Debrecen közönsége több, mint 30 évi készülődés után 1836-ban megemebrelte magát és felállította azt a vasgúlat, amely „Beregszászi Pál terve szerint öntetett” és amely ma is őrizi a költő szent hamvait. A vasgúla azonban, amely nem Ungváron, mint a felírás mondja, hanem az ungvári kincstári uradalomhoz tartozó Tarjaremetén öntetett, kerítés nélkül állítottatott fel és a nélkül állott több mint 50 esztendőig; ez a síremlék régi képeiből is kiténik. Már maga a kerítetlenség is a gondozatlanság benyomását tette, de a síremlék és környéke másképp is mutatta a kegyeletlen ápolás hiányát, annyival inkább, mert 1836-tól 1890-ig nem volt intézmény vagy testület, amely az állandó és rendszeres gondozást a maga feladatának tartotta volna.

A síremléknek ez a sokszor méltatlan állapota sok nemesen érző embernek bántotta a szívét, de senki sem inkább, mint a Szabolcskát, aki gyakran kísértélgatott a Hatvan uccai temetőbe, hogy a sírhalmra hajló fák sátorában a tisztelt hamvak fölött ihletet gerjedjen.

Igy kereshette fel 1881 január 28-án, a költő halálának 84. évfordulóján is és mély keserűséggel telt el, amikor a sírt elhagyottnak, gondozatlannak találta. De nem maradt a tétlen keserűség, hanem tette határozta magát. Ő, az egyszerű végzett diák, a Kollégium esküdt fel-

ügyelője, akinek a szava akkor még alig hatolt túl a Kollégium falain, a nagy-közönséghez fordult szívből fakadó, költői lendületű felhívással, első sorban Debrecen leányaihoz, a „Sírászi barna hölgyek”-hez, hogy tegyék olyanná Csokonai síremlékét, amilyen volt „Hafiznak sírhalmá, melybe” nyugszik a rózsabokrok alján Kelet édes énekese”. Adományt kér kicsinytől, nagytól, szegénytől, gazdától.

Az ékes szavú, mély érzésű felhívás, amely a „Debreczen”-nek 1889. évi február 9-i számában jelent meg, nem lett pusztában kiáltó szó. A társadalom minden rétege megmozdul, tanárok és tanulók, civisek és lateinerek, kereskedők és iparosok küldözgetik a forintokat és filléreket Szabolcska Mihály kezébe, aki szinte minden héten beszámol az adományokról. Majd rendszeresebbé teszi a gyűjtést, gyűjőleveket oszt szét, amelyeket a városi nyomda ügyesen készít és amelyekkel első sorban asszonyok, leányok buzgólkodnak. Még vége sincs az iskolai évnék és már 300 forint körül jár a nemes célú összeg, amelyet Szabolcska a nagyakárkék-pénztárban helyez el. Mikor a pénz több, mint 400 forintra gyűl fel és elégnék látszik a kifizető célra, akkor a feladatot egy bizottság veszi ke-

zébe, amelynek tagjai közt ott találjuk Géresi Kálmánt, az akkor alakulóban levő Csokonai Körnek későbbi nagy-érdemű elnökét. A bizottság a Tóth-Medgyessy-céggel egyezik meg, Kovácsolt vasrácsozást rendel kerítést, amely erős, vastag terméskőalapon álljon; az egész munkának a költő születése napjára, november 17-re, készen kell lennie.

El is készült és Debrecen közönsége ma 44 éve kettős ünnepen hódolt Csokonai szellemének; mielőtt a Kollégium dísztermében a szokásos emlékünnepet megtartotta volna, kivonult a Hatvan uccai temetőbe és ott „A tihanyi ekhóhoz” emléklésével és Csánky Benő IV. é. theologus alkalmi költeményének elszavalásával felavatta az új vasrácsozást.

Magán a síremléken, a vaspiramison — tudjuk — ércbetűk hirdetik, hogy öntetett Beregszászi Pál Terve szerinti; Szabolcska szerényebb volt, nem vésette a vaskerítésnek sem talapzatára, sem kapujára: készült Szabolcska Mihály gyűjtéséből. Szíve mélyéig meg volt elégedve, hogy méltó áldozatot hozhatott a Csokonai-kultusz oltárára, hogy nemcsak költeményekkel, hanem szilárd kőkockákkal és erős vaspálcákkal is hozzákapcsolta a maga nevét örök eszményképeknek, Csokonai Vitéz Mihálynak égi szelleméhez és földi hamvaihoz.

Debrecen, 1933 november 17.

Kardos Albert.

Szerelmi nőrablás meséjét találta ki egy nő, csak hogy féltékeny élettársa gyanúját eloszlassa

Különös eset foglalkoztatja most a debreceni rendőrséget. Megjelent a kapitányságon egy L. Borbála nevű nő és feljelentést tett nyolc fiatalember ellen, akik az elmúlt este 9 órakor megtámadták a püspöki palota előtt, száját betömtek, majd bevitték az egyik libakerti üvegházba, ahol mind a nyolcan merényletet követtek el ellene. Támadóit meg is nevezte, úgy hogy mind a nyolc fiatalembert kihallgatta csütörtökön délelőtt a rendőrség.

A kihallgatás során kiderült az, hogy korántsem úgy van a dolog, ahogy L. Borbála előadta. Megállapították, hogy L. Borbála maga ajánlkozott, hogy elme egy fiatal-emberekkel az üvegházba és látó-

gatásáért három pengőt kért. Be is ment az üvegházba, de egyszerre hangokat hallottak kívülről:

— Erre, erre biztos úr!

Mint később kiderült, a hang L. Borbála vadházastársának hangja volt, aki féltékenységtől hajtva, rendőrral ment a helyszínre. Amikor Borbála a vadházastársra felindult és izgatott hangját meghallotta, rémülten felugrott és kiszaladt az üvegházból és csak hogy ne kelljen tartania vadházastárs bosszújától, kitalálta azt a mesét, amit a rendőrségen is elmondott.

A nyolc fiatalembert természetesen kihallgatásuk után azonnal engedték a rendőrségről, L. Borbálát azonban tiltott kéjelgés miatt őrizetbe vették.

A tanuk seregének kihallgatásával folyik tovább a Bagdi-pör

Csütörtök délelőtt folytatta a törvényszék Jency-tanácsa Bagdi Antal hölgyfodrász és Berkovics Emil kereskedőügyének tárgyalását, akiket azzal vádol az ügyész, hogy több embert hamis tanúzásra akartak rábírn.

A bíróság egész délelőtt tanukat hallgatott ki.

Berkovics Emil kereskedőügyét — kinek a tárgyalás előtt incidense támadt az egyik tanuval — az elnök figyelmezteti, hogy viselkedjen rendesen, mert szuronyos ört ütlet különben a háta mögé.

Elsőnek Bagdi Antalné hívták be, aki azonban nem tett vallomást.

Szilassi Imre detektív, aki Rózsa Miklós detektív szobája mellett

dolgozik, határozottan tagadja, hogy Bagdit a rendőri kihallgatásnál bántalmazták, illetve gorbombáskodtak volna vele.

Sóvári Péterné, Berkovics Emil leendő anyósa nem tud arról, hogy Ilona nevű leánya tanu lett volna Bagdi valamelyik perében. Bagdi és Berkovics együtt voltak nála és azt mondták neki, hogy Rózsa detektív fel van függesztve, nem kell félni most már semmitől. Ott írták meg a visszavonó nyilatkozatot is, amelyet vele aláírtak.

Itt érdekes polémia keletkezik tanu és vádlottak között, amelynek során Sóváriné azt állítja, hogy Berkovics szerkesztette és írta a nyilatkozatot, Berkovics azt mond-

FASOR SZANATÓRIUM

BUDAPEST VII. KER. VILMA KIRÁLYNŐ ÚT 9. TELEFON 31-5 26.

Sebészet, belgyógyászat, szülészeti, nőgyógyászat, ideggyógyászat, Olcsóbb, mint bármely klinika vagy kórház külön szobája.

Napi ellátási díj 10 pengőtől.

Kórházi pauszárak idegbetegek esetében, továbbá szüléseknél.

Rádió készülékek

Dinamikus hangszórók

Villanyszerelések

legjutányosabban

Borka és Biró

KOSSUTH UCCA 8. SZÁM.

Díjtalan bemutatás és felvilágosítás.

ja, hogy Bagdi, Bagdi viszont állítja, hogy Sóváriné írta.

Sóvári Péternénél tette Bagdi azt a kijelentést is Rózsa detektív-re, hogy: „Majd kitörjük a nyakát.” Sóvárinét megesketik vallomására.

Sóvári Mária nem sokat tud az egész ügyről. Ő is hallotta, amikor mondták Rózsa detektív felfüggesztését. A nyilatkozatot ugyan ő is aláírta, de anélkül, hogy tudta volna, hogy mit tartalmaz. Megesketik.

Hodossi Antalné, Sóvári Ilona munkaadója elmondja, hogy két fiatalember kereste nála egyszer Sóvári Ionát és tőle kérdezték, hogy telik-e Sóvári Ionának ondolására? A két fiatalembert nem ismerte.

Sem ő, sem nővére, Kovács Margit nem ismerik fel Rózsa detektívben egyik fiatalembert sem.

Stern Jakab fodrász határozottan emlékszik Bagdinak Rózsa detektív-re vonatkozó kijelentésére:

— Majd kitekerem a nyakát, ha 5 évbe kerül is! Nagyobb uraknak is kitörtem én már a nyakát! Annyi feljelentést teszek ellene, hogy nem mászik ki belőle!

A tanut megesketik.

Dr. Mitrovits Tibor ügyvéd-jelölt, mint zárgondnok került összeköttetésbe Bagdival, akinek motorbiciklijét foglalták le. A helyiséget, ahol a motor állt Mitrovits lakolta le. Később engedélyt adott a motor megjavítására, próbautat azonban nem engedélyezett. A motort később hiába keresték, Bagdi azt mondta, hogy Pestre küldte javítani, a motor azonban Mihály Jenő autószerelőnél volt. Vallomására megesketik.

Fehér László, Szathmáry István, Jávorszky Gyula, Kiss Gyula a Gergelyné-féle zálogcédua eladásáról tettek tanuvallomást. Ezután a bíróság új tanuk kihallgatása céljából a tárgyalást elnapolta.

Városközi brids-mérkőzés az Ujságíró Clubban

E hó 18-án, szombaton és 19-én, vasárnap érdekes brids-mérkőzés színhelye lesz az Ujságíró Club. Ezen a napokon barátságos városközi mérkőzésben vesz részt egy erdélyi és egy nagyváradit csapat a debreceni Casino és az Ujságíró Club csapatával. Erdély válogatott csapata a következőkből fog állani: Rimanóczy Kálmán (Kolozsvár), dr. Fleischer Béla (Nagyvárad), dr. Hoffmann Lajos ügyvéd (Arad) és Rácz István (Nagyvárad), a másik csapat kizárólag váradiakból fog állani és pedig tagjai: Katona Béla szerkesztő, Pásztor Jenő hírlapíró, dr. Pelle György ügyvéd, dr. Leipnik Sándor orvos, Sebestyén Sándor orvos. Ezekkel a csapatokkal mérkőzik a két debreceni csapat és pedig a Casino csapata: dr. Kelemen Béla, dr. Zemlényi Vilmos, dr. Nagy Géza, dr. Paul Benő és Vecsey Andor, a másik csapat a Ujságíró Club csapata: dr. Szabados Sándor, dr. Fehér János, Ungár Pál és dr. Hegedűs András.

A mérkőzésen mindegyik csapat 64-64 leosztást fog játszani. A váradiakal igen sok, számszerint 24 érdeklődő is érkezik, közöttük Ghika herceg, a váradit brids szövetség elnöke is. A mérkőzés iránt már most általános érdeklődés mutatkozik. A mérkőzés 18-án délután 5 órakor kezdődik.

Egy műegyetemi tanár fia fejszével szilánkokra verte szét édesanyja fejét

**A 15 éves gimnazista fiú maga írta meg apjának
a gyilkosság elkövetését**

Budapest, november 16. Borzalmas gyilkosságot fedeztek fel ma délután félkettőkor Budán a Muskotály ucca 14. számú házban. Szerény, háromszobás lakásban, régi bútorok között itt lakott Zemplén Géza dr. műegyetemi tanár elvált felesége, Heinrich Johanne.

Az úriasszonyt ma délelőtt baltával meggyilkolta Dénes nevű 15 éves gimnazista fia. Valóságát szétverte, a felismerhetetlenségig összeroncalt édesanyja fejét a gyilkos fiú.

A gyilkosságot különös módon fedezte fel a rendőrség. A műegyetemi tanár gimnazista fia két nappal ezelőtt megszökött a mezőtúri református gimnázium internátusából. A gimnázium igazgatósága értesítette az esetről a műegyetemi tanárt, aki megbízást adott Greguss Andor dr. ügyvédnek, hogy jelentse be fiának eltűnését a főkapitányságon.

Greguss dr. ma délelőtt megjelent a rendőrségen, hogy az eltűnést bejelentse, amikor telefonon jelentkezett a Horthy Miklós úti lakásból Zemplén Géza dr. műegyetemi tanár házvezetőnője és közölte az ügyvédvel, hogy egy levelet találtak az egyetemi tanár levelesládájában, amely levél kapcsolatban van a kis Zemplén Dénes eltűnésével.

Negyedóra mulva az ügyvéd kezében volt már a levél. Egyszerű fehér borítékban iskolás kockás papiros. Ezen a kockás papiroson egy fiatal gyerek szarkalábjával a következő mondat állott:

„Alulírott, Zemplén Dénes 15 éves tanuló, baltával agyonütöttem anyámat, dr. Zemplén Gézáné Heinrich Johannát. Zemplén Dénes s. k.”

Eppen, mert olyan lehetetlenül borzalmas volt ez a gyermeké írt levele, nem vette senki sem komolyan az első percekben. Az ügyvéd mindenestire magához vette és besietett a főkapitányság eltűnési osz. ályára. Itt közölte az eltűnést és az egyetemi tanár Horthy Miklós út 28. számú házban levő lakásának levelesládájában talált levél tartalmát.

Két detektív és az egyetemi tanár ügyvédje megindult Budára, a Muskotály uccába.

A detektívek bekopogtak a lakás ajtaján, azután újra és újra kopogtak, de bentről semmi nesz nem hallatszott.

Hosszas tanakodás után feltörték dr. Zemplén Gézáné lakásának ajtaját és a következő pillanatban rémülten hőkölt vissza a két detektív és az ügyvéd. Re tenetes látvány áruult eléjük.

A középső szoba pamlagján párnákkal letérítve feküdt a műegyetemi tanár elvált felesége. A fejét szinte nem is lehetett látni az első pillanatokban. Véres csonkok, koponyadarabok látszóak fej helyett. És vér... vér... mindenütt...

A főkapitányságon nagy riadalmat keltett a gyilkosság híre. A rendőrtisztek egész csapata ugrott autóba, detektívek seregétől követve.

A gyilkosság a hálószobában történt. A pamlagon tarka párnák alatt egy emberi test. Csak a feje látszik a párnák alól, de ez a fej a legszörnyűbb látvány:

a gyilkos fiú baltája alapos munkát végzett, szinte apró darabokra vadosta édesanyja fejét.

Dermedt csend van a rendőrtisztekkel, detektívekkel zsúfolt szobában.

A pamlag sarkában, a meggyilkolt asszony lábánál két kis macska játszadozik. Egy szürke és egy fekete-fehér kis macska. Kergetőznek a pamlag sarkában, pofozzák egymást, ugrálnak. Az egyiknek véres a fehér orra.

A rendőri bizottság a holttestet a helyszíni eljárás után a bonctani intézetbe szállította.

A rendőrség a gyilkosság előzményeit úgy rekonstruálja, hogy a fiatal fiú feljött Budapestre és tegnap virradatkor váratlanul megjelent édesanyja Muskotály uccai házában. Anyja ekkor matrácokra vetett neki ágyat. Szerdán este 7 órakor az anya és fiú között a vacsora miatti később kisebb szóváltás volt. A tanuk szerint tegnap este és csütörtökön reggel Zemplénénél szólt a rádió. A rendőrség szerint a dolgok lefolyása a következő volt:

Este kilenc óra tájban Zempléné felment a padlásra, ahonnan lehozott egy ágyat, amit a harmadik szobában állított fel, hogy a fia ott lefeküdjék. A fiú levetkőzött, kirakta hálószekrényre holmiját és lefeküdt.

A lakás tele van könyvekkel. Zemplén Gézáné édesapja ugyanis a Tudományos Akadémia nagyírú főtákará, Heinrich Gusztáv dr. egyetemi tanár, esztétika és iroda-

lomtörténeti író volt, akinek könyvtárát Zempléné Muskotály uccai lakásában őrzi. A fiú egy könyvet vett magához, olvasott, majd elaludt.

Korán reggel ébredtek mindketten és vita támadhatott köztük arról, Zemplén Dénes visszautazzék-e Mezőtúrra vagy sem.

A helyszínen egy koffert találtak, amely színültig tele volt ruhaneművel, fehérneművel. Bizonyára Zempléné próbálta előkészíteni fia poggyászát az útra.

Eközben veszhettek össze és közben kapott fel Zemplén Dénes baltát, amellyel azután édesanyja koponyáját halálos sérüléseket ejtett.

Egyik tanu szerint a fiú gyűlölte anyját. Márciusban Zempléné feljelentette Dénes fiát a gyermekbírósnál, hogy holmikat adogat el és kártázik.

A gyermekbírósnak tanácselnöke előtt a fiú keserűen kifakadt édesanyja ellen. Hivatkozott arra, hogy

a gimnáziumban színjeles tanuló és talán nem öbenne van a hiba.

Az ítélet a fiúnak adott igazat, mert azzal az indoklással vette el édesanyjától, hogy erkölcsi fejlődését a bíróság nem látja biztosítva édesanyja házában.

A rendőrség erélyes nyomozást indított a gyermek kézrekerítésére.

Erzsébet-napra

illatszerek és pipere cikkek legolcsóbban beszerezhetők

PARFUMERIE KARDOS

Meghalt dr. Diószeghy Mihály lelkész, lapszerkesztő

Hosszú, kínos szenvedés után csütörtökön délután a debreceni klinikán elhunyt dr. Diószeghy Mihály lelkész, a Debreceni Polgár című lapnak kiadója és felelős szerkesztője. Igen nagy képzettségű, tehetséges ember életének vetett véget fiatalon a kérelhetetlen halál. Dr. Diószeghy Mihály nemcsak tanult, nagy tehetségű ember volt, de kedves, szolgálatkész, jószívú ember is, aki egész odaadással, lelkesedéssel és teljes harcokszéssel szolgált minden szép és nemes gondolatért. Társaságkedvelő ember volt és ahol megjelent, mindenütt szeretet és megbecsülés fogadta.

Diószeghy Mihály mindössze 35 éves volt. 1898-ban Gyantán született, ahol édesapja református lelkész volt. Gimnáziumi tanulmányait a debreceni református főgimnáziumban végezte, ahol mindig jeles tanuló volt. Érettségi letétele után mint honvédként vonult be a miskolci honvédekhez és a tiszti iskola után azonnal a román

harcútra vezényelték. Itt súlyosan megsebesült. Felgyógyulása után az olasz harcútra került mint hadnagy. Ekkor már több kitüntetésre volt. Itt kétszer is megsebesült, mint sebesült került olasz hadifogságba, ahonnan 1919-ben került haza Debrecenbe. Beiratkozott a hittudományi karra. Tanulmányait elvégzése után debreceni káplán, majd alsódobozai lelkész lett. Ez idő alatt is folytatta tanulmányait és megszerezte a hittudományi doktorátust. 1930-ban választották meg Debrecenben nagy lelkesedéssel lelkésszé. 1932-ben lépett át a hírlapírás mesterségére. Átvette a Debreceni Polgár című délutáni lapot és minden ambícióját e lap szellemi és anyagi fellendítésére fordította. A nehéz gazdasági viszonyok között sok gonddal, bajjal kellett küzdenie, de férfias elszántsággal és akaraterevével küzdött.

1924-ben megnősült és egy év múlva fia született.

Dr. Diószeghy Mihály harc-

téri sebesüléseinek következményeit mindig érezte, de a bajok sohasem jelentek olyan mértékben, hogy komoly aggodalomra adtak volna okot. Két héttel ezelőtt azonban súlyos betegség támadta meg. Kiszállították a klinikára, ahol a legjobb gondozásban, ápolásban és orvosi kezelésben volt része, de baja olyan súlyos volt, hogy bár a beteg fiatal szervezete sokáig ellenállott, megmenteni az életnek mégsem lehetett és a betegségtől megkínzott fiatal értékes életnek a halál csütörtökön délután két órakor véget vetett.

Halála széles körben keltett mély és igaz részvétet, halálát nemcsak özvegyen maradt felesége és árván maradt kis fiacskája, hanem barátainak és kiterjedt rokonságának nagy serege is fájdalommal gyászolja.

— Agy- és szívérelmeszesedésben szenvedő egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűvíz megbecsülhetetlen szolgáltatást tesz azáltal, hogy a béltartalmat kiméletesen távolítja el.

Selyemruhát kapnak a japán katonák

Tokióból jelentik: A japán katonákat a jövőben selyembe öltöztetik. A japán selyemgyárosok javaslatot terjesztettek a hadügyminisztérium elé, amelyben felajánlották, hogy több ezer ballon selymet bocsátanak a hadvezetőség rendelkezésére abból a célból, hogy katonai egyenruhát és fehérneműket készítsenek belőle. A selyem egyenruhák viselése igen praktikusnak bizonyult és a hadvezetőség azt tervezi, hogy a selyem-többszermelést egyenruhákészítésre használja fel. Ezáltal a japán külkereskedelmi mérleg jelentékenyen javul, mert fölöslegessé válik rengeteg nyers gyapjú behozatala. A jelek szerint az elkerülhetetlen tartott orosz-japán háborúban a japán katonák selyem egyenruhában küzdenek majd a bolsevista vörös hadsereg ellen.

— Lukács Pál Londenban van és jön Budapestre. A Színházi Élet londoni tudósítója érdekes interjút folytatott az angol fővárosba érkezett Lukács Pállal, aki elmondja, hogy miért nem tud Budapestre ellátogatni. A Színházi Élet új száma közli ezt az érdekes beszélgetést. Incze Sándor hetilapja, a Színházi Élet új számából kiemeljük a következő érdekességeket: Havany Lili párisi levele, Karinthy Frigyes cikke a happy endről, Gál Juliska 1933. első színpadi szereplése, Szomori Dezső zenekritikája, Szép Ernő cikke a bárzongoristákról, Török Rezső a pipázó írókról, színészekről és politikusokról, Máray Sándor irodalmi levele, Nagy Endre riportja egy furcsa színlelőadásról, Kálmán Jenő szenzációs kutyaregényének folytatása. Rengeteg érdekes cikkeken és gyönyörű képeken kívül háromfelvonásos színdarab-mellékletet ad a Színházi Élet, kottamellékletet pedig Fényes a sárga rézkilincs című magyar slágeret hozza. 64 oldalas Rádó Világhíradó Hevesi Sándor rádiókritikájával, 32 oldalas gyermekújság és kézmunka-melléklet egészíti ki a Színházi Élet új számát, amelynek ára 60 fillér, negyedévi előfizetési díj 6.50 pengő. Kiadóhivatal: Budapest VII., Erzsébet körút 7. sz.

LAPUNKAT PARTOLJA, HA A „FÜGGETLEN UJSÁG”-BAN HIRDETŐ CÉGEKNEL SZERZI BE SZUKSÉGLETEIT.

hírek

A Debreceni Független Ujság pártoktól független politikai napilap szerkesztősége és kiadóhivatala
Ferenc József ut. 49. Telefon: 32-12.

Felolvasó szerkesztő: Farkas Lajos.
Előfizetési ár: egész évre 26.—, félévre 14.—, negyedévre 7.—, egy óra 2.40 pengő. Külföldre csak a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 10 fillér, vasárnap 20 fillér.

Mindentudó

Ma: 1933 november 17. Péntek. Protestáns: Hortense, róm. kath.: Cs. sz. Gerg., izr.: 5694 Mark. 28.

A polgármester fogad: Magánügyekben hétfőn és csütörtökön délelőtt 11 órától 1 óráig, közügyekben kedd és péntek kivételével minden nap délelőtt 11 órától 1 óráig.

A rendőrség telefonszáma: 20-45.

Mentők, tüzoltók, telefon: 04.

Ügyeletes gyógyszerárak: „Arany Angyal”, Piac u. 50; „Nap”, Piac ucca 1; „Tisza”, Magoss György tér 9; „Bocskay”, Cegléd ucca 22; „Mátyás király”, Nyilastelep; „Árpád fejedelem”, Csapó-kert.

IDŐJÓSLÁS:

Déli légáramlással és változó felhőzetel aránylag enyhe idő. A Dunántúlon esetleg kisebb esők.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

A műsorban nem szereplő állandó hétköznapi közvetítések

9.45: Hírek.

11.10: Nemzetközi vizjelző szolgálat magyarul és németül.

12.00: Déli harangszó az egyetemi templomból.

12.30: Hírek.

1.15: Időjárás, időjelzés.

2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamok.

4.45: Időjelzés, időjárás, vizállás, hírek.

12.00: Himnusz.

PÉNTEK, november 17.

6.45: Torna. Utána: Gramofonlemezek. 10: 1. Időszzerű apróságok. 2. Tíz perc illemtan. (Felolvasás.) Közben: Gramofonlemez. 12.05: Országos Postászenekar. Vezényel ij. Roubal Vilmos. 1.30: Gramofonlemez. 3.30: A rádió diákfelőrája. Régi fáraók nyomain. 4: Magyar városok legendái. Kempelen Béla ifjúsági előadása. 5: Nagy Géza zongorázik. 5.40: Tolsztoj beszél. Dr. Trocsányi Zoltán előadása Tolsztoj Leó gróf gramofonlemezre vett hangjának bemutatásával. 6: Buda és Pest egyesítésének 60. évfordulója. Közreműködik a Székesfehérvári Zenekar, Réthy Eszter (ének). Vezényel Bor Dezső. 7.15: A rádió külügyi negyedórása. 7.35: Madrigal est. Endre Béla vegyes madrigal együttese dr. Kókai Rezső előadásával. 8.40: Hírek, ügétversenyeredmények. 9: Csorba Gyula és cigányzenekara a Baross-kávéházból Lipóczy József énekszámával. Közben 10: Időjárásjelentés. 10.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Komor Vilmos.

Vásároljon hirdetőinknél.

Társadalmi események

MAJTI naptára

NOVEMBER 17.

— Az új gazdasági rendszer: a laborizmus címen fog előadást tartani a Faluszemináriumban (Piac ucca 36., I. em.) dr. Kövesi József közgazdász, kerámikus, a laborizmus magyar fejtegetője í. hó 17-én, pénteken délután pontosan fél 6 órai kezdettel. Az előadást vita követi. A vitát Kertész Dániel hírlapíró vezeti. Mindenkit szívesen látnak. Belépődíj nincs.

— Ma, pénteken lesz a Csokonai-emlékünnepe. Mint több ízben megírtuk, ma, 17-én, pénteken délután hat órákor tartja a Csokonai Kör nagy sikerrel biztató emlékünnepe. A névadója születésének százhatvanadik fordulója alkalmából tartalmas műsor keretében. Az estély délután hat órákor kezdődik a Kolégium fűtött dísztermében. Jegyek hatvan filléért (tagoknak harminc filléért) előre a Méliusz-könyvkereskedésben és délután a helyszínen kaphatók. Diákjegy ára húsz fillér.

— A borbély- és férfifodrászparosok szakosztálya e hó 17-én, pénteken este fél 8 órákor az ipartestület helyiségében szakosztályi ülést tart.

— Műkedvelő előadás a Csapó-kertben. Vasárnap délután 5 órai kezdettel tartja a csapó-kerti ref. Olvasókör műkedvelő gárdája a szokásos kultúrélőadását. Ez alkalommal szavaltatok, magánszámok és egyfelvonásos vígjátékok töltik be a műsort. Az előadás pontosan 5 órákor kezdődik. Mindenkit tisztelettel meghív az elnökség.

— Izraelita istentiszteletek a Deák Ferenc uccai templomban: Szombatköszöntő ima három óra ötvenöt perckor. — Szombaton reggel egynegyed nyolc, délelőtt fél tizenegy órákor hisztonoklat, délután három, szombat kimenetele háromnegyed öt órákor. A Kápolnási u. templomban szombaton reggel fél nyolc órákor, egyébként pedig, mint a Deák Ferenc uccai templomban. Hétköznapokon mindkét templomban reggel háromnegyed hét és este négy óra huszonöt perckor. Vasárnap újhód. Az elnökség.

— Istentiszteletek ideje az orth. izr. templomban. Péntek délután 4, szombat reggel 8, délután 3.30 órákor. Szombat kezdete pénteken délután 3.50, szombat kimenetele szombat este 4.58 órákor.

— Kalapok javítását, alakítását legolcsóbban Dalmi kalaposnál, Püspöki palota, második udvarban.

Debrecen 25, 20 és 10 évvel ezelőtt

1908 NOVEMBER 17. KEDD. A város jog- és pénzügyi bizottsága a tisztviselők panaszára kimondja, hogy a tisztviselőket kilépteti a Munkásbiztosítóból.

Ugyanekkor elhatározza egyhangúan, hogy a zsidó polgári leányiskolának 100 köbméter tűzifa és 4000 pengő évi készpénzsegélyt szavaztat meg.

A Solymossy-féle színészkola első vizsgáját tartotta, amelyen szavallattal, énekkel jeleskedtek: Nagy Miklós, Jászkuerti Ferenc, Székely Andor, Aldor Adolf, Nagy László, Gyenes Etel, Szilágyi Mariska, Somogyi Jolán, Novák Mariska, Nagy Izabella, Balázs Zsazsa, Papp Erzsé.

Komádi Mici, Diskay József, Magossy Margit.

1913 NOVEMBER 17. HÉTFŐ. Rendelapszűnet.

1923 NOVEMBER 17. SZOMBAT. Dr. Kardos Albert vezércikkét írt Csokonai születésének 150. évfordulójára. Baltazár Dezső püspök nagyhatású előadást tartott a Kálvinisták Templomegyesületében amerikai úttjáról.

A kereskedelmi és iparkamara átirta a rendőrséghez, akadályozza meg a kereskedők érdekeit sértő ama szokást, hogy sorfállal állják el kirakataikat.

Róza Jenő és Bernard Elemér, a kiváló boxolók megérkeztek Debrecenbe s treníroztak a DTE-ben.

NOVEMBER 18.

— A Máv. „Egyetértés” kultúrestje. A Máv. „Egyetértés” Önk. Dal- és Segélyegylet első ilyen kultúrestjét e hó 18-án este 8 órákor tartja dísztermében igen szép műsorral.

NOVEMBER 19.

— „Tömegek, vezetők.” A debreceni Munkás-Otthonban (Margit-fürdő) a vasárnaponként szokásos szabadelőadások keretében 19-én délután 4 órai kezdettel Szakasits Árpád, a Magyarországi Építőmunkások Szövetsége országos elnöke tart előadást „Tömegek, vezetők” címmel. Az előadás érdekessége, vonzó tárgyköre kétségtelenül nagy érdeklődésre tarthat számot a munkáshalgatóság sorában. Az előadó személye ugyancsak garancia, hogy a nagy érdeklődést, komoly tartalmat valóban a mának homokterébe állítja. Ezenkívül a munkás műkedvelők teszik változatossá az előadás programját. Ady Endre örökség verse: „Álmodik a nyomor” pedig a munkásszavalló útján fog eljutni a közönség érdeklődéséhez. A minden vasárnap délutáni előadásra érvényes idényjegy ára 80 fillér, mely váltható vasárnap délután a pénztárnál, valamint a bizalmiaknál, a szervezetek vezetőinél és a Munkás-Otthonban a titkárságnál.

— Szülői értekezlet a zsidó reálgimnáziumban. E hó 19-én, vasárnap délután 4 órákor szülői értekezlet lesz a zsidó reálgimnáziumban. Tárgy: Tanuljanak-e franciául a reálgimnáziumi tanulók? Előadó dr. Vág Sándor igazgató. Az értekezletre ezúton is meghívja a tanulók szülőit és az iskola más barátait az igazgatóság.

— Orvosi hír. Dr. Jakabfi Imre fül-, orr-, gégeorvos a rendelést megkezdte. Püspöki palota.

— Csokonai síremlékét felvirágozták. A Hatvan uccai temetőben is nyoma van annak, hogy a Csokonai Kör és Debrecen város közönsége ma ünneplik a költő születésének százhatvanadik évfordulóját. A Csokonai Kör vezetősége intézkedett, hogy Csokonai síremlékét az évforduló napján reggel hozzáértő kezek felvirágozzák. Ugyes cserkészifjak végezték a díszítést. A Csokonai Kör nem rendez külön ünnepélyt a síremléknél. A Csokonai Kör tagjai és a közönség köréből is többen kizarándokolnak a sírhoz.

— Tízféle jobbnál-jobb köszvényben válogathat legolcsóbb ár mellett Grünfeldnél, Csapó 16. Telefon: 29-82.

Kedveli Ön ezt az ujságot?
Barátja Ön ennek a lapnak?
Ha igen, kérjük ajánlja barátainak is lapunkat, akik még nem tartoznak táborunkba.

LiLi KALAPSZALON

Eredeti modellek.
Allandó újdonságok!
Legolcsóbb árak!

— A grafológia nagymestere, Prof. Sergius, a világhírű grafológus megérkezett Debrecenbe. A népszerű grafológus már nem ismeretlen városunk közönsége előtt, mert éveken ezelőtt már hosszabb időt töltött Debrecenben. Legutóbbi ittléte alkalmával is annyira bámula'ba ejtette nagy tudásával a közönséget, hogy hosszú hónapokon keresztül visszhangzott nevétől a város. Az emberi élet titkait biztos szemmel fűrkeszi ki, megdöbbentő pontossággal tárja elénk az életünket a gyermekkorunktól kezdve. A jellem megállapításai olyan hűek, hogy egy-egy igazság kimondásánál szinte félelem fogja el az embert. Pályaválasztók, házassulandók részére útbaigazítással, tanáccsal szolgál. Értésülésünk szerint a mester csak rövid időt tölthet városunkban, ezen idő alatt Batthyány ucca 9. szám alatti lakásán (az udvarban, keresztépület) reggel 8 órától este 9-ig egész napon át személyesen áll a közönség rendelkezésére.

— A Debreceni Jótékony Nőegylet vezetősége felkéri a „Gyurkovics lányok” lakodalmi táncában résztvevő táncosokat, hogy november hó 17-én, pénteken este 7 órákor Ch. Perczel Karola tánctermében, Piac ucca 59. szám, okvetlen megjelenni szíveskedjenek.

— Kézimunkát (sapka, keztü, sál, mellény, dzsemp, ruha), mindennemű modern és divatos, legfinomabb kézimunkát gyakorlatilag tanítok három hetes tanfolyamon. Tandíj 10 P. Jelentkezőket délelőtt 9—12, délután 3—5 között fogad Poschné, Csapó ucca 10.

— A vasútas MANSz segélyakciója. Mint minden évben, úgy az idén is megindult a vasútas MANSz karácsonyi segélyakciója. A csoport vezetősége felhívja azokat a szegénysorsú vasútas családokat, akik segélyben részesülni óhajtanak, hogy ezirányú kérvényüket a vasútas MANSz elnökségéhez címzve: dr. Sallay Lajosné, Wesselényi tér 8., vagy Hegedüs Károlyné, Kerti u. 6. címre legkésőbb december 1-ig juttassák el.

— Fülöp Nővérek kabát, ruha, fehérnemű szalonjukat Piac 44. alá helyezték. Kabát fazondíj 18 P-től, ruha 8 P-től, háziruha 4 P 50-től. Kabátfazon munkát budapesti szakember végzi.

— Tűzifa, szén, építési anyagok legolcsóbban beszerezhetők: Berger, Csap ucca 5.

— Bajnoki sakkverseny. Nagysikerűnek ígérkezik a Debreceni Sakk Kör által meghirdetett városi bajnoki sakkverseny, amelyre eddig a következő játékosok neveztek: Wessel Imre, a múlt évi budapesti mesterképzőverseny második helyezette, továbbá Barcza Gedeon, Kónya Kálmán, Dalmy Barna, Torma Sámuel, Kiss Ernő, Ambrus Sándor, Fejér György, Császár Imre, Gyertyános Béla, Némethy László és Gutfreund Béla. Nevezési zárlat e hó 19-én, vasárnap este 8 óra. Nevezni lehet dr. Kocsis Sándornál, a Sakk Kör főjegyzőjénél, József kir. herceg u. 6. szám. Nevezési díj 2 pengő.

Telefonszámunk:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

32-12.

— Olcsó téli fajalma, kompotalma nagyban és kicsinyben hapható: Hatvan ucca 4., pincében.

— Veszek mindenféle fehér és tarka mosott és mosatlan rongyot. Csapó u. 6., hátul az udvarban.

— „Igazmérleg” csomagolt 10 kg.-os szén ismét kapható minden fűszerüzletben. Csomagolja: Vágó Rezső Rt., Hid ucca 12.

— Nem 18-án, hanem 25-én, szombat este lesz dr. Grünhut Tivadar ária- és daleste a Zenedében. Az e hó 18-ára tervezett ária- és dalestjét dr. Grünhut Tivadar közbejött betegsége miatt 25-ére halasztották. A megváltott jegyek akkorra lesznek érvényesek.

— Szőrmearút, lengyel bundákat legolcsóbban a Színház átjáróban szeresheti be.

— Fazonokat 20 pengőért készít Strébely uriszabó, Deák Ferenc ucca 6.

— Kolozsvári hölgyfodrász specialista. Művészi viz- és vasondulás, hajvágás, hajfestés legújabb módszerrel. Villanyondulás, gép nélküli tartós ondulás. Olcsó bérletrendszer. Rózsa ucca 3.

— Fűszer-, csemege-, szatóc- és élelmiszerkereskedők figyelmébe! Felhívjuk az érdekelteket kereskedők és a vásárló közönség szíves figyelmét arra, hogy a 47.160-1933. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet 1. §-ának a) pontja értelmében november 16-ától kezdve március hó 15-ig az üzleteket vasárnap egész napon át zárva kell tartani, tehát a nyári időszakra engedélyezett tej, kenyér és péksütemény kiszolgáltatás és házhozszállítás szintén megszűnik. Debreceni Kereskedő Társulat.

— Az egész város Gisser-fotó képeiről beszél. Piac ucca 46.

— Megérkeztek az Ungváry-féle gyümölcsfák, szőlővesszők. Kaphatók: Bethlen ucca 14.

VÍGSZÍNHÁZ

Csak 16 éven felülieknek

GRETA GARBO

ÉS

CLARK GABLE

legújabb együttes filmje:

SUSAN LENOX TÜNDÖKLÉSE

Előadások: fél 5—fél 7—fél 9 órakor

PREMIER MA!

— Budapesti gyermekdivatház, különleges gyermekdivat szalon. Degeföld-tér 11.

— Agyonlőtte magát a szerepi állomási kiadó. A debreceni ügyészségnek telefonon jelentették csütörtökön reggel, hogy Szerep községben az állomási kiadó, Sárszegi Pál 59 éves tisztviselő a szobájában agyonlőtte magát. Az öngyilkosságot reggel fél 7 órakor követte el. A csendőrség megindította a kutatást annak megállapítására, hogy miért lett öngyilkos a vasutas. A debreceni ügyészség, mivel bűncselekmény gyanúja nem forog fenn, a temetési engedélyt megadta.

— Unió könyvecskére kalapok, nyakkendők, úridivat árak beszerezhetőek Frank Imrénél, Arany Bika.

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.

•SZÍNHÁZ•MOZI• •HANGVERSENY•

Műsor:

PÉNTEK: Magdát kicsapják. C. bérlet.

SZOMBAT délután (Zóna): A pénz nem minden; este: Tessék beszállni, operett-bemutató.

VASARNAP délután: Kék lámpás; este: Tessék beszállni.

HÉTFŐ: Tessék beszállni. A. bérlet.

MOZI

KETTEN AZ ÉJSZAKÁBAN

Az Uránia új Liane Haid-filmét mutatott be csütörtökön este; címe: Kettlen az éjszakában. A film ötletes meséje bőven szolgál drámai feszültséggel és jó keretűl szolgál Liane Haid és Gustav Diessl művészetének. A kísérő műsor jól szórakoztatott.

ALLAST KERESŐK LEGBIZTOSABBAN JUTNAK MUNKÁHOZ, HA LAPUNKBAN HIRDETNEK! 50 FILLERÉRT KÉT LAPBAN JELENIK MEG APRÓHIRDETÉSE, HA NALUNK ADJA FEL.

Ma, péntek este utoljára

JATZKÓ CIAVAL a főszerepben:

Magdát kicsapják

A lányok fehér vigjátéka!

SZOMBATON DÉLUTÁN: ZÓNA HELYARAKKAL!

10—80 fill. helyárak!

A pénz nem minden

SZOMBAT ESTE:

Tessék beszállni

A LEGNAGYOBB SLÁGER OPERETT REVU!

A zöldszemű

Írta: **Ördög** fordította: **Uccsey Leó**
W. S. Rohmer

(33)

Eddig csak tapintásommal fedezhettem fel a rést az ajtón és annak az enyhe léghuzatnak a révében, ami áthúzódott azon; most hirtelen éles körvonalúvá, feltűnővé változott. Átnéztem abba a szobába, ami nyilvánvalóan a ház főszobája lehetett... egy kietlen terem, ahol a falakról foszlányokban csüngött le a papirkárpit és mindenféle ócska lim-lomok heverték szerteszét.

Valaki felemelte az elülső ablakot és felnyitotta a zsálat. Az ablakon át beáradt a holdfény, ami egy fényfoltot vetett a padlóra és így még jobban láthattam a rendetlen szobát.

Egy magas alak silhouette-jét láttam az ablak előtt. Egy férfi volt, aki ráhajolva az ablakpárkányra, feszülten figyelt befelé. Csendben közeledett, csendben felemelte az ablakráját és kinyitotta a zárat.

Vagy harminc másodpercig állt így, jobbról-balra fordítgatva fejét... és én lélekzetviesszafajtva figyeltem őt az eltört ajtón keresztül. Láttam, amint a férfi teljesen felemelve az ablakot, belépett a szobába és először visszacsukta az ablakot, hirtelen végigvillantotta a villany zseblámpáját a szobában. Így képes voltam tisztábban látni

őt, ezt a rejtélyes kémet, aki a holtból való eltávozásunk óta nyomon követett minket.

— Magas férfi volt, nehéz, prémes felöltőben, puha szürke filckalappal a fején, melynek lehajtott karimája eltakarta felső arcát. Sőt a kabátjának prémgallérja is fel volt túrva és ezzel még felismerhetlenebbé vált, mert az állát burkolta be. De a szemek, amelyek most keresgélve kutattak végig a szobában, az éber, sötét szemek különösen ismerősek voltak nekem. A fekete bajusz, az élesvonalu sasorr, még jobban megerősítette impresziómat!

A mi követőnk M. Samarkan volt, a New Louvre Hotel igazgatója!

Visszafojtottam meglepett felkiáltásomat. Nem is lehet csodálni ilyen módon, hogy a terveink mindig kiszivárogtak. Ez valóban jelentőségteljes felfedezés volt!

És mialatt figyeltem a magas alakot — aki Európa egyik legünnepeltebb maitre d'hotel-je és Fumanchunak embere volt egyuttal — ő rávilágított zseblámpájával egy levélre, ami egy rajzszerűen rá volt erősítve a szoba ajtajára belülről. Rögtön sejtettem, hogy barátom bizonyára már tegnap ideszegezte ezt a levelet s még ebből a távol-

ságból is felismertem barátom jellegzetes írását.

Samarkan sietve végigfutotta a fehér papírlapra dobott üzenetet; azután, alakjához képest feltűnő agilitással ismét felnyitotta az ablaktáblát és miután előbb visszatette a zsebébe a lámpást, kimászott a kis kertbe, becsukta az ablakot és eltűnt.

Egy percig szinte megdermedve álltam, elmerülve a csodálkozásban ezen átkozott szervezet iránt, amelynek nem kisebb célja volt, mint hogy a Sárgák uralmát terjessze ki a világ fölé és amelynek csápjai Isten tudja, hová nyulnak el, miután állandóan új és váratlan ágazatai kerültek napvilágra! Azon elmélkedtem, hogy hogyan állt itt egyetlen ember: Smith... egyedül ezen hatalmas csoport és céljuk megvalósítása közé... amikor az riasztott fel, hogy egy kéz megragadta karomat a sötétségben!

Halkan felkiáltottam, miért rögtön el is szegyeltem magamat, mert Smith hangját hallottam:

— Megijesztetek, Petrie, mi?

— Mennyi ideje vagy itt? — kérdeztem.

— Éppen idejében tértem vissza, hogy láthattam a mi barátunkat kimászni az ablakon át, — felelte — de te kétségtelenül jól megnézhetted őt.

— Valóban! — feleltem sietve. — Samarkan volt!

— Gondoltam! Már régóta gyanítottam ezt!

— Ez volt a célja annak, hogy idejöttünk?

— Ez is egyike volt a céloknak, — ismerte el Nayland Smith, kerülő uton.

Nem messziről valahonnan egy megindított motor hangja hallatszott ide.

— A másik cél az volt, — tette hozzá a barátom, — hogy ezzel alkalmat adjunk M. Samarkannak, hogy elolvashassa az ajtóra szegezett levelet!

XXI. FEJEZET.

A második üzenet.

— Ide nézz, Petrie, — mondta Smith... és az asztalon keresztül átnyújtotta nekem a reggeli lapnak egy összehajtogatott példányát. — Ez segítségedre lehet, mikor az első Zagazig-üzenetet tanulmányozod.

Letettem a csészémet és megnéztem az ujság elülső oldalának „Személyi közlemények” című szakaszát. Abban rögtön megtaláltam a következő rejtélyes írást:

„ZAGAZIG—Z, a: —g: —a; —z: —i: g: z: —a, g: —A, z; i: z: —a; g—A, z, —i; —g: z: A; g, a: Z—i; g, z: a, g: a; z: i—g.

Teljesen megzavarodva bámultam barátomra.

— Dehát Smith, — kiáltottam — ezek az üzenetek teljesen értelmetlenek!

— Egyáltalában nem, — felelte vissza. — Eleinte a Scotland Yard is úgy hitte, hogy értelmetlenek és be kell vallanom, hogy én sem tudtam hosszú ideig bizonyítani az ellenkezőjét; de a halott haramia volt a kulcs az egyiknek a megfejtéséhez, Petrie és az Oval közelében lévő ház ajtajára szegezett levél pedig a másodikhoz.

(Folytatjuk.)

Három nehéz küzdelemre készül fel a Bocskay a három vasárnapon

A Bocskay nehéz feladat előtt áll az elkövetkező héten, vasárnap derbyt játszik a Ferencváros ellen, a jövő szerdán Debrecenben a Szegeddel, rákövetkező vasárnap pedig az Attilával áll ki.

A három mérkőzés mindegyike egyformán különlegesen érdekes, hiszen a Ferencvárossal a hagyományos stílusderbyt vívja meg a Bocskay, a jövő héten pedig a vidéki hegemoniáért megy a küzdelem Debrecenben.

A Bocskay alaposan felkészül a sorozatos mérkőzésre. A csapat a kedvezőtlen időjárás ellenére is megtartotta úgy a múlt, mint ezen a héten a szokásos tréninget, sőt külön edzési napokat is iktattak be a kondíció javítására. A csapat hangulata kitünő és bizonyos, hogy a szezon hátralevő meccsein erősen fog finisolni.

Csütörtökön délután félidőnként

felváltott ellenfelekkel trenírozott a Bocskay, úgy hogy a védelme az amatőröknél játszott. Az első félidőben a Villanygyárt 5:1, a második félidőben pedig a DVSC-t 2:0 arányban győzték le a kéksárgák.

Úgy a vasárnapi, Budapesten lejátszandó, mint a szerdán délután háromnegyed 2 órakor a Diószegi úti pályán megtartandó mérkőzés iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. A túrától hazatért Szeged játékát élénk várakozás előzi meg. A Bocskay vezetősége azért tette háromnegyed 2 órára a mérkőzés kezdetét, hogy a tisztviselők és magánalkalmazottak az ebédszünet felhasználásával megtekinthessék a meccset.

Vásároljon hirdetőinknél.

KÖZGAZDASÁG

KISEBB ÁRVÁLTOZÁSOK A TERMÉNYTŐZSDÉN

Határvidőzlet:
 Búza: március 7.61, 58, 62, 63, 65, 63, zárlat 7.63-64, május 7.73, 76, 77, zárlat 7.76-77.
 Rozs: március 4.72, 76, 73, 77, 78, 74, zárlat 4.73-74.
 Tengeri: május 8.08, 15, 26, 22, 20, 16, zárlat 8.16-19.
Készárúüzlet:
 Búza: tiszai 77 kg. 7.25-7.50, 78 kg. 7.35-7.60, 79 kg. 7.45-7.70, 80 kg. 7.55-7.80, fűszai 77 kg. 7.10-7.25, 78 kg. 7.20-7.35, 79 kg. 7.30-7.45, 80 kg. 7.45-7.60.
 Rozs: 3.85-3.95, tak-árpa I. 6.90-7.00, tak-árpa II. 6.70-6.80, sörárpa I. 10.50-11.50, sörárpa II. 9.00-9.50, sörárpa III. 7.50-7.70, zab I. 7.60-7.70, zab II. 7.50-7.60, tengeri 8.65-8.70, korpa 5.25-5.35.
 A készárúvásáron búza gyengén tartott, rozs 5, zab 10, tengeri 25-30 és tak-árpa 10 fillérrel olcsóbb.

BUDAPESTI ALLATVÁSÁROK

Budapest, november 16. A mai vágómarhavásárra felhajtottak 470 darab marhát. Árak: ökör legjobb 47-52, kivételesen 57, közép 40-44, gyenge 32-38, bika legjobb 46-52, kivételesen 55, közép 40-45, gyenge 36-38, tehén legjobb 42-46, kivételesen 50, közép 34-

40, gyenge 24-32, növendék 40-46, csontozni való 16-22 fillér. A bikák ára az élénkebb keresletben kilogrammonként 4-5 fillérrel emelkedett. A tehének ára kilogrammonként 3-4 fillérrel esett.

A ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak 2813 darab sertést. Árak élő súlyban kilogrammonként: könnyű 67-69, közepes 73-75, nehéz 75-76 fillér. Az irányzat közepes volt.

HIVATALOS VALUTAÁRFOLYAMOK.

1 angol font 18.50-18.90, 100 cseh korona 16.95-17.07, 100 dinár 7.80-8.30, 100 dollár 334.00-344.00, 100 lei 3.42-3.46, 100 leva 4.00-4.26, 100 lira 29.90-30.20, 100 német márka 135.70-136.60, 100 osztrák schilling 78.50-80.50.

A szinarany kilója 5195-5170 pengő.

Országos vásárok

November 17-én: Aszód, Csenger.
 November 18-án: Cibakháza, Eendrőd, Háromfa, Makó, Szegvár.
 November 19-én: Fegyvernek, Makó, Szegvár.

LAPUNKAT PARTOLJA, HA A „FUGGETLEN UJSAG”-BAN HIRDETŐ CÉGEKNEL SZERZI BE SZUKSÉGLETEIT.

Egy apróhirdetés egyszeri költsége 10 szög, két napilapban, a Debreceni Független Ujságban, a Debreceni Ujságban HÉTKÖZNAP 50 FILLÉR, VASÁRNAP 70 FILLÉR.

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak duplán számítanak. — Újleti hirdetésre más tarifát. — Felvilágosítással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket az 8. óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Ferenc József ut 49. sz. • Telefon: 32-12.

Betöltendő állás

Fiatal
 bejáró azonnali felvételük — Schwartz, Arany János u. 28. 2773

Gyorsan dolgozó
 perzsa szöveg leányokat, kik még ma munkába állanak, keresek. Baloghné, Király 5.

Jómegjelenésű
 hölgyek propaganda kávéfőzéshez felvételnek; akik már ilyen propaganda főzésben részt vettek, előnyben részesülnek. — Megbízásból: Hangya szövetség Rózsa ucca, üzletvezető. 89

Azonnali
 belépésre felveszek egy ügyes rőtös -és divatúru segédet Karcagra. Cím a kiadóban. 2771

Deutsch-Englisches
 Kinder fräulein Sucht Halbtags stellungs. Jelge: „Beste Referenzen”. 90

Fiatal
 mindenek bejáróleányt azonnali felveszek, Deák Ferenc ucca 22. keresztépület. 449

Allást keresők

Perfekt
 német zongoratanárral izraelita idősebb nevelőnél elhelyezkedne. „Tanítónőnek” jelgére a kiadóba. 446

Főzést,
 varrást délelőtre elvállalok orth zsidó helyen. Hatvan 36. III-ik ajtó. 2769

Pénz

Tebermentes
 belvárosi házakra leggyorsabban kölcsönöket folyósítunk. Rákóczi u. 19. Hosszúlejárattú színtér. 2770

Ingtalan

2500 pengőért
 eladó Tégláskertben 1030 négyszögöl földdel 1 szoba, konyha téglapépülettel, 120 gyümölcsfával, 500 pöszmété, ribizli, szőlővel beültetve, egész telek körülkerítve. Érdeklődni: Lukács Mártonnál, Salétrom uccán. 2738

Eladó
 a lóvásártérrel szemben, a Hajdúböszörményi ut 71. sz. ház, két szoba, konyha, nagy istálló, 600 négyszögöl udvar. Értekezhetni: Simonffy u. 1. sz., II. em., árvaszéknél, közgyámnál. 3998

Nap ucca 23.
 és Szent Anna 64. számú házak eladók. 80

Üzletek

Üzlethelyiség
 (jelenleg italmérés) Csapó ucca 10. sz. alatt kiadó november 1-re. Értekezni az udvari lakásban. A/10

Főútvonalon
 30 éves nagyobb fűszerüzlet italméréssel, egész házzal bérbeadó, esetleg eladó elköltözés miatt. Cím a kiadóban. 2654

Korcsma,
 forgalmas helyen berendezéssel átadó. Cím a kiadóban. 92

Kiadó lakás

Igen
 jó világos egyszobás, konyhás udvari lakás kiadó. Miklós 51. 3994

Üzlethelyiség
 irodának is alkalmas, kiadó. — Értekezhetni Piac u. 7. könyvüzletben. 2155

Kettő
 különbejáratu szoba kiadó lakásnak, irodának, műhelynek. Értekezni: Piac u. 66., vendéglőben. 3953

Magas
 földszintes szoba, konyha, spejzos lakás mellékhelyiségekkel december 1-re kiadó. Kórház u. 7. 81

Vétel

Óriási árat fizetek
 aranyért, zálogcéduláért. Ékszerek készítése, javítása legolcsóbban Feldheim ékszerész és vésnőknél, Piac 75.

Keresek
 használt esztergapadot, esetleg szerszámokkal együtt. Cím a kiadóban. 2759

Kisebb
 fűszeres berendezést pulttal keresek. Szabó Anna Hajdúszoboszló Major ucca. 85

Egy
 darab kis öntött vaskályhát megvételre keresek. Szondi ucca 9. A-1

Eladás

Ebédli, uriszoba,
 Biedermayer-garnitúra, komót, vitrin, könyvszekrény, íróasztal, különálló börszékek olcsón eladó. Piac 44.

Király kávéi mégis a legjobbak!
 Aromás, zamatos kávét Király üzletében a vevő előtt pörkölik. Degenfeldtér 11. sz. 3997

Gyümölcsfát
 szőlővesszőt legolcsóbban vásárolhat Piac ucca 66. Ungvári József kertészetenek rendelést felvesz. 2771

Tajtékpipa
 ébenfa szárral, elenfántcsont és borostyán szepőkával, történelmi becsű, olcsón eladó. Cím a kiadóban. S

Málna,
 óriásszemű 10 fillér, magastörzsű nemes pöszmété 35 fillér. József kir. herceg u. 12. sz. 4002

Szép
 Biedermayer garnitúra gyönyörű antik Tabernakulum eladó. Miklós u. 4. I. em. 2647

Ebédlikeredenc
 nagyon olcsón eladó. Diófa u. 13. 308

Fűtését
 3 pengős körscővel olcsóbbá teheti. Beszereshető: Nagy vasüzletében, Csapó forduló. 79

Öntött
 kályhák melegítővel már 20 pengőtől beszerezhetők Nagy vasüzletében, Csapó forduló. 93

Perzsabunda,
 perzsaszőnyeg, írógépek eladók. Hunyadi ucca 14., zálogházban. 95

Ellátás

Elismerten
 jó házikoszt kapható, 4 fogásos 60 fillérért személyenként, kihordásra is Csapó ucca 19., keresztépület. A-10

Oktatás

Reálgimnáziumi
 tanár lakásért tanítást, korrepetálást vállal. „Tökéletes francia” jelgére a kiadóba. 447

Naményi
 gyors- és gépiró iskolában a beiratás s a tanítás megkezdődött. Felneveltek gyors kiképzése. Helyesirántanítás, szépírástanítás. Olcsó tandíj. Államérvényes bizonyítvány. Batthyány u. 9. sz. 1798

Különféle

Poloskairtást
 cyángázzal és lakások vizsgálását felelősséggel vállalom. Poloska- és patkányszer kapható. Kossuth ucca 47. Nánásy.

Husfűtölés
 olcsón, kifogástalanul. Teleki ucca 88. alatt Bébérnél. 350

Fehérmű varrást,
 javítást, paplanvarrást házról egy pengő 50 fillérért naponta vállalok. Cimet a kiadóba kérek.

A kiadásért felelős: Thury Levente.
 Laptulajdonos a Debreceni Független Ujság vállalat. Nyomatott Nagy Károly és Társai körforgógépén, Debrecen, Piac ucca 49. szám alatt.